

Abstrakt

Invazní druhy jsou jedním z hlavních faktorů ohrožujících biodiverzitu. Jejich negativní finanční dopady jsou odhadovány ve výši 400 mld. EUR ročně. Tato situace se odráží v nových politikách na evropské i české úrovni (nařízení (EU) 1143/2014 a zákon č. 364/2021 Sb.). Pro ČR existuje několik projektů týkajících se monitoringu a zásahů proti invazním druhům, v celkové hodnotě kolem 300 milionů Kč. Přesto, že jsou náklady na zásahy proti invazním druhům v České republice poměrně vysoké, existuje minimum prací, které by tyto náklady shrnovaly nebo zkoumaly, jak účinně byly finance vynaloženy. Jeden z mála projektů, kde byly tyto pohledy řešeny byl projekt na omezení výskytu invazních rostlin v Karlovarském kraji nebo bakalářská práce Management nepůvodních druhů v Praze, na kterou tato diplomová práce navazuje. Cílem této práce je rozšíření dostupných informací o vynaložených finančních prostředcích na management invazních druhů ve vybraných regionech, porovnání vynakládaných částek mezi regiony a terénní zkoumání efektivity vynaložených prostředků.

Zkoumanými regiony byly KRNAP, NP Podyjí, NP Šumava a NP České Švýcarsko společně s CHKO Labské pískovce. Pro regiony byla provedena rešerše smluv a zásahů proti invazním rostlinám a v regionech kromě NP Šumava byl v terénu zhodnocen výsledek zásahů. Dostupnost, robustnost a časové pokrytí dat se mezi regiony značně lišilo. Ročně bylo nejvíce financí vynakládáno v NP České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce. Celkové identifikované náklady ve všech oblastech byly více než 91,5 mil. Kč v cenách roku 2020. Průměrná cena zásahu na jednom hektaru se mezi regiony lišila, zejména kvůli různé skladbě invazních druhů v regionech. Nejdražší hektarové zásahy byly proti bylinným invazním druhům, naopak proti invazním dřevinám vyšly zásahy v průměru levněji. Průměrné vynakládané částky na hektarový zásah se pohybují kolem hodnot uváděných AOPK v Nákladech obvyklých opatření.

Jelikož z žádného regionu nebyla dostupná data o pokryvnosti invazních druhů před provedeným zásahem, efektivita byla hodnocena jako pokryvnost druhů na lokalitách po provedení zásahu. Pouze u zásahů proti šťovíku alpskému (*Rumex alpinus*) a trnovníku akátu (*Robinia pseudoacacia*) bylo dostatek různých pozorování, aby bylo možné zkoumat vliv různých faktorů na zjištěnou pokryvnost. U akátu žádný ze zkoumaných faktorů neměl signifikantní vliv na nalezenou pokryvnost, pokryvnost šťovíku alpského byla nižší na větších rozlohách zásahů a při vyšších vynaložených jednotkových cenách na zásah.

Klíčová slova:

Efektivita zásahů, finance, invazní rostliny, náklady na management, Národní parky ČR, šťovík alpský, trnovník akát